

N:o 17.

Ank. till Riksd. Kansli den 25 Febr. 1875, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts skrifvelse angående Sala silfververks ränteersättningsfonds tillstånd och förvaltning under år 1873.

Med berörda skrifvelse af den 15 nästlidne Januari har Kongl. Maj:t till Stats-Utskottet öfverlemnad en från Kongl. Kammar-kollegium inkommen så lydande:

»Berättelse till 1875 års Riksdags Stats-Utskott, angående Sala silfververks ränteersättningsfonds tillstånd och förvaltning för redogörelseåret 1873, upprättad till följd af föreskriften i Kongl. Brevet den 31 Oktober 1829.

Enligt detta nådiga bref skulle, till följd af träffad öfverenskommelse emellan Kongl. Maj:t och Kronan samt Sala bergslags intressenter, en fond af bergslaget inrättas i det ändamål, att genom dess afkastning silfververket i framtiden blefve iståndsatt att utan vidare begagnande af Kongl. Kammar-kollegii den 20 September 1743 utfärdade arrendekontrakt om räntorna af Sala, Möklinta, Norrby, Kila, Kumla och Tärna socknar i Vesterås län bergsbruket upprätthålla; för bildandet af hvilken fond skulle, när silfvertillverkningen icke öfverstege 2,500 lödiga marker, årligen afsättas 185 specie silfver riksdaler och för hvarje 100 öfver 2,500 lödiga marker 37 specie silfver riksdaler, hvilka medel borde i gångbart mynt förvandlas samt, då fondens tillgångar sådant medgäfve, uti jordegendom nedläggas och denna derefter emot viss spanmålsränta utarrenderas; och borde med samlande af denna fond fortfaras till dess den vunnit sådan storlek att afkastningen deraf utgjorde eller motsvarade elfvahundra tunnor spannmål, hälften råg och hälften korn, hvar efter silfververkets afsättningar till berörde fond komme att upphöra.

Bih. till Riksd. Prot. 1875. 4 Saml. 1 Afd. 14 Häft.

Genom Kongl. Brefvet den 28 Mars sistlidne år är vidare i nåder förordnad, att, i öfverensstämmelse med en af Kongl. Kammar- och Kommers-kollegierna på nådig befallning uppgjord och af bergslaget antagen beräkning, ifrågavarande fond skall anses vid sistnämnde kalenderårs utgång hafva uppnått nyssangifne belopp och bergslaget i följd deraf efter denna tidpunkt ej längre vara skyldigt att till fonden utgöra ofvanbesagde årliga tillskott; att Kongl. Kammar-kollegii arrendekontrakt den 20 September 1743 vid samma tid upphör att vara gällande samt de alltså till statsverket hemfallande räntorna af ofvanuppräknade sex socknar för tiden från och med innevarande år komma att i författningens ordning af de skattskyldige erläggas och af kronans uppbördsmän uppbäras; att fonden, hvilken orubbligen förblifver med det kronans tillhöriga silfververket förenad, fortfarande af bergslaget förvaltas, dess årliga afkastning användes till samma ändamål som om de under arrende upplåtna räntorna varit stadgadt, nemligen till silfververkets drift och förkofran, samt inseendet öfver fondens förvaltning och afkastningens användande tillhör Kongl. Bergsöfverstyrelsen, till hvilken bergslaget årligen i nämnda båda hänseenden skall afgifva berättelse — men att deremot det åt Kongl. Kammar-kollegium i nåder lemnade uppdrag att utöfva tillsyn öfver fondens administrerande och behöriga förökande samt att derom till Riksdagens Stats-Utskott årligen afgifva berättelse, med denna berättelses aflemnande upphör.

Angående denna fonds samlande och förräntande under loppet af år 1872 har berättelse från Provinskontoret afgifvits den 7 Oktober 1873; och innehåller den i Sala bergslags hufvudkontor upprättade, till Kongl. Kammar-kollegium inkomna redogörelse öfver fonden för år 1873 följande:

Sedan ränteöfverbetalningen 3 R:dr 96 öre afdragits, utgjorde behållningen den 1 November 1872 . . . . . R:dr R:mt 305,578: 58.
deraf utestående kapital mot inteckning:

i fast egendom	189,395: —
dito i Riksgälds-kontoret	30,000: —
dito i Vexjö hypoteksförening	26,649: —
obetalt intressen af utestående kapitaler	2,620: 07.
hos Sala bergslag emot ränta	50,100: —
dito dito till utlåning	6,814: 51.

Summa R:dr 305,578: 58.

År 1872, då silfvertillverkningen utgjorde 2,948 lödiga marker 2 lod 11 gran fint silfver, hafva blifvit afsatte 333 R:dr silfver specie, motsvarande efter förvandling i riksmünt 1,332: —
1873 års räntor af utlånte kapitaler . . . . . 12,230: 37.
Transport 319,140: 95.

	Transport	319,140:	95.
1873 års räntor af Sala bergslag		6,159:	52.
ränteöfverbetalning		—	33.
		<hr/>	
Summa ränteersättningsfond den 1 November 1873		325,300:	80.
deraf ränteöfverbetalning	3:	96.	
utestående kapital emot inteckning i fast egendom	157,295:	—	
dito i Riksgälds-kontoret	30,000:	—	
dito i Vexjö hypoteksförening	25,649:	—	
obetalte intressen af utlånte kapitaler	1,729:	72.	
hos Sala bergslag emot ränta	98,600:	—	
dito dito till utlåning	12,023:	12.	
		<hr/>	
Summa	325,300:	80.	

Härvid anmärkes, att bergslaget för de från bruksåret 1872 balanse-
rade lån af fonden, om tillsammans 50,100 R:dr, blifvit, såsom det synes
genom missräkning, i ränta för 360 dagar à 5 procent påfördt 5,005 i stäl-
let för 2,505 R:dr och således för hög ränta till belopp af 2,500 R:dr R:mt.»

Då denna fråga numera ej kommer att blifva föremål för någon Riks-
dagens åtgärd, har Stats-Utskottet velat hvad sålunda förekommit
till Riksdagens kännedom meddela.

Stockholm den 25 Februari 1875.

På Stats-Utskottets vägnar:

ARVID FR:SON POSSE.
